

El Sínode Diocesà d'una Església que margina el valencià

Dg, 23/05/2021 per Josep-Miquel Bausset

[Del santuari estant](#)

Avui diumenge de Pentecostès, amb la missa presidida per l'arquebisbe de València, Antonio Cañizares, es clausurarà el Sínode Diocesà de València. Així culminarà aquest Sínode, després de dos anys de treball, que l'arquebisbe Cañizares va convocar al Seminari de Montcada el 13 de juny de 2019, en la festa de Jesucrist Summe Sacerdot. Cal recordar que l'últim Sínode celebrat a la diòcesi de València va tindre lloc els anys 1986 i 1987, durant el ministeri episcopal de l'arquebisbe de València, Miguel Roca.

L'objectiu d'aquest Sínode ha estat fer possible una diòcesi *"més evangelitzada i més evangelitzadora"*.

El Sínode, que acaba avui diumenge, va celebrar ahir dissabte l'Assemblea Sinodal al paranimf de la Universitat CEU-Cardenal Herrera, a Alfara del Patriarca, on els més de 200 membres sinodals van presentar les propostes que (suposo) s'havien debatut prèviament durant aquests dos anys de treball, des de la seva inauguració el 15 d'octubre de 2019.

Els més de 200 pares i mares sinodals de l'Assemblea celebrada ahir i que anit van participar en la Vigília de Pentecostès al Seminari de Montcada, han estat designats per l'arquebisbe Cañizares entre els preveres, religiosos i religioses i laics, que el març passat van rebre l'anomenat *"Instrumentum laboris"* o material de treball preparat des de les set comissions tècniques del Sínode Diocesà, així com també les consultes plantejades per les parròquies, col·legis i Universitats.

Les propostes de l'Assemblea del Sínode Diocesà són (ai!) només de caràcter consultiu i per tant serà l'arquebisbe de València, com a legislador, qui valori finalment les propostes, per elaborar el document final del Sínode. Aquesta

situació fa que l'Assemblea (no són cristians majors d'edat i plenament responsables?) malgrat pugui determinar els punts a aprovar, al final tot dependrà de l'arquebisbe de València. És incomprendible que, si el papa Francesc està demanant una Església Sinodal, a la diòcesi de València encara es potencia una Església piramidal, on l'arquebisbe té l'última paraula. Això explica perquè el número 107 del "*Plan Diocesano de Evangelización*", aprovat per l'Assemblea reunida a la catedral de València el 15 d'octubre de 2016, encara no s'ha portat a terme. Aquest punt demanava la introducció de la nostra llengua a l'Església i per tant, que s'aprovesin els llibres litúrgics en valencià. I després de gairebé cinc anys, encara no tenim el Missal Romà en valencià, que va preparar l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. Recordo que ja fa temps, el bon amic i prevere valencià, Alexandre Alapont, en preguntar-li a l'arquebisbe de València, Antonio Cañizares, com anava el tema del valencià a l'Església, el cardenal li va respondre: "*Estamos en ello*", cosa que vol dir, que no fan res de res i que encara, el valencià està prohibit a la nostra Església.

Les propostes que s'han treballat són les següents:

- Foment d'una acció missionera diocesana conjunta.
- Projecte diocesà d'iniciació cristiana de catequesi i formació.
- Situar l'Eucaristia i la litúrgia en el centre.
- Renovació pastoral de la parròquia al servei de la missió evangelitzadora.
- Propostes sobre els agents d'evangelització.
- La dona cristiana laica en la vida de l'Església.
- Família i joves.
- Relació entre l'Església, la cultura i la societat.
- La caritat a la vida de l'Església.

Com que no sé el contingut de les propostes, tampoc no sé si hi haurà alguna referència a la llengua dels valencians. Però encara que n'hi hagi alguna, com la que feia referència el número 107 del "*Plan Diocesano de Evangelización*", l'Església Valenciana, (encara que hauríem de dir més aviat, els bisbes valencians) continuarà, com ha fet des de fa segles, arraconant, marginant i prohibint la llengua de Sant Vicent Ferrer a les comunitats cristianes valencianoparlants.

El document pel valencià a l'Església elaborat pel Grup Cristià del Dissabte, fa referència a l'arquebisbe Andrés Mayoral (que per a vergonya nostra té un carrer al darrere de l'Ajuntament del Cap i Casal del País Valencià), que el 1756, enguany fa 265 anys, va prohibir el valencià a l'Església.

L'actitud dels bisbes valencians en relació a la nostra llengua, em recorda (a més de l'arquebisbe Mayoral), l'arquebisbe, també de València, Marcelino Olaechea.

En una carta adreçada al P. Gregori Estrada, monjo de Montserrat, el Sr. Miquel i Diego descrivia magistralment la situació de l'Església valenciana, prohibint el valencià.

El Sr. Miquel i Diego descrivia així (molt encertadament) l'actitud antivalenciana de l'arquebisbe de València Marcelino Olaechea respecte a la llengua vernacla: "*Abans de començar la III sessió del Concili, l'arquebisbe reuneix als arxiprests i els diu: "Gracias a Dios aquí no tenemos el problema de Cataluña, por lo que no hace falta introducir el valenciano... y en caso de reformas, se introducirá muy poco el castellano. Mi diócesis será la más lenta"*.

I és que l'arquebisbe Olaechea pretenia bandejar (com realment va fer i continuen fent-ho els seus successors) el valencià de l'Església, perquè segons ell, *"el lloc d'emprar la llengua valenciana no és l'Església"*, com escrivia Vicent Miquel.

El 22 de desembre de 1964 (continuava la carta de Vicent Miquel), *"entreguem 20.000 firmes sol·licitant la introducció de la nostra llengua, al Sr. Arquebisbe"*. Entre els 20.000 signants que *"seguint les directrius del Concili Vaticà II"*, demanaven *"l'ús de la llengua als actes religiosos"*, hi havia Robert Moròder, Joaquim Maldonado, Martí Domínguez, Vicent Ventura, Vicent Peset Llorca, Raimon, Joaquim Rodrigo, Felip Mateu i Llopis, Manuel Broseta, Nicolau Primitiu, Joan Segura de Lago, Francesc Soriano Bueso, Francesc Burguera, Jordi Valor, Joan Valls, Enric Valor, Joaquim Michavila, Josep Iborra, Santiago Bru i Vidal, Josep Lluís Bausset, Josep Ernest Martínez Ferrando, Lluís Guarner, Emili Beüt, Maria Beneyto, Josep Ferrer Camarena, Vicent Aguilera Cerni, Josep Vicent Mateo, Andreu Alfaro, Matilde Salvador, Vicent Garcés Queralt, Agustí Escardino, Amand Garcia, Miquel Tarradell, Joan Reglà, Manuel Sanchis Guarner i també l'Ateneu Mercantil de València, l'Ateneu del Grau, l'Associació els Lluïsos de Vila-real, el Centre Excursionista de Castelló, els Carmelites Descalços d'Onda o els Franciscans de Cocentaina.

Però malgrat els més de 20.000 valencians que demanaren la llengua a l'Església, l'arquebisbe, no fent cas d'aquesta campanya a favor del valencià a la litúrgia, ni de la recomanació del Concili, digué als arxiprests en una reunió: *"Eso del valenciano es una maniobra política. ¿En sus parroquias entienden el castellano? ¿Sí? Pues no hay más que hablar. Eso del valenciano son cosas de D. Vicente Sorribes"*. Per això l'arquebisbe *"no presentà el missal valencià de Mn Sorribes"*, amb la qual cosa, al no conèixer-lo la Comissió Episcopal, no va ser autoritzat. Exactament igual que ara, ja que l'Acadèmia Valenciana de la Llengua va traduir el Missal Romà al valencià, el va lliurar als bisbes valencians ja fa anys i deu estar *"segrestat"* en algun calaix del palau arquebisbal de València.

El mes de gener següent es van publicar les disposicions referents a la litúrgia i els missals que s'utilitzarien: cap d'ells en valencià desgraciadament, tal i com escrivia Vicent Miquel i Diego: *"S'admet la llengua vernacla, el castellà és clar, en l'Epístola i l'Evangelí"*. I l'arquebisbe acabà la reunió *"amb una amenaça per aquells que "por su celo se exceda en sus funciones"*.

El mateix gener se li presentà a l'arquebisbe un escrit, signat per catòlics de relleu, demanant la introducció del castellà a les zones castellanoparlants; el castellà i el valencià a les zones bilingües, i a les zones monolingües valencianes el valencià, sense excloure el castellà.

Vicent Miquel i Diego amb un to pessimista, sabia que malgrat la resposta positiva a favor de la nostra llengua a la litúrgia, *"tot és inútil, se'ns estafa impunement"*. I afegia en aquesta carta: *"Els anticlericals, fruit espontani del País, se'ns riuen dient: No us ho dèiem? deixeu-se de sotanes"*.

Vicent Miquel i Diego, amb tristesa, relatava la situació que vivia l'Església valenciana: *"el novembre, quasi expulsaren a un seminarista del meu poble del Seminari per parlar de progressisme, de Congar, Rahner, la llengua valenciana i Serra d'Or. Així estan les coses"*.

56 anys després d'aquesta carta de Vicent Miquel i Diego, les coses no han canviat

gens. Els bisbes de les quatre diòcesis valencianes, desgraciadament, continuen marginant la nostra llengua. No volen entendre que per raons pastorals cal que l'Església del País Valencià, si és que vol ser realment Església Valenciana, ha de fer del valencià la llengua de la litúrgia i de la catequesi, de l'ensenyament als seminaris i als llibres de baptismes, com fa l'Església de Salamanca i de Madrid amb el castellà. Només així es farà realitat el Pentecostès a les nostres comunitats cristianes. És per això, que va treballar sempre Vicent Miquel i Diego, i també capellans exemplars com Alexandre Alapont, els escolapis Francesc Mulet i Enric Ferrer, Josep Antoni Comes, Vicent Cardona, Emili Marín, Vicent Sarrió, Llorenç Gimeno, Manuel Martín Nebot, Jesús Corbí, Jordi Cerdà, els germans Ruix Contelles, Pere Riutort o els amics de les revistes Cresol, Saó o l'Associació Josep Climent de Castelló de la Plana. Com ho van defensar els preveres que ja ens han deixat, com Vicent Sorribes, José Enrique Sala, Miguel Díaz o Vicent Micó.

L'Església Valenciana, en ple segle XXI, pot apostar amb valentia per introduir la nostra llengua a la litúrgia, o bé, vergonyosament, continuar (com fins ara) menyspreant el valencià, aplicant el consell de l'arquebisbe Olaechea: *"No hace falta introducir el valenciano"*.

M'agradaria que el bisbe Enric Benavent, de Tortosa, ajudés els altres bisbes valencians perquè apostessin per la llengua i comencessin a introduir el valencià a l'Església. Dic això, perquè en l'entrevista que el programa Signes dels temps, de TV3, va fer al bisbe Enric, aquest deia: *"Si vaig a un lloc que tenen una cultura i una llengua pròpia, jo he d'estimar aquesta cultura, he de fer meua aquesta cultura, he de fer meua aquesta llengua, he d'integrar-me plenament en el lloc on he estat enviat"*. I el bisbe Benavent encara afirmava en relació al català: *"És la llengua de casa, és la llengua del meu poble, és la llengua que jo estime com a meua"*. Desgraciadament, el bisbe Enric no va poder dir en aquesta entrevista: *"És la llengua de l'Església Valenciana"*. I no ho va poder dir, perquè l'Església Valenciana té per llengua oficial el castellà.

M'agradaria que en les reunions dels bisbes de la Província Valentina, el bisbe Enric fes entendre als bisbes de València, Sagorrb-Castelló i Oriola-Alacant, la necessitat que l'Església del País Valencià incorpori la nostra llengua a la litúrgia, a la catequesi i als seminaris, si no vol ser (com fins ara) una Església colonitzadora, que tracta els valencians com si fóssim una colònia.

En aquest diumenge, Pentecostès encara no ha arribat a l'Església Valenciana, que a diferència d'altres Esglésies que sí que han apostat per les seves llengües, la nostra es veu arraconada i proscriu, relegada al carrer, ja que els cristians valencians l'hem de deixar a la porta dels temples.

El Sínode Diocesà de València seria una bona oportunitat perquè l'Església Valenciana es reconciliés amb el valencià, la llengua de Sant Vicent Ferrer i de la beata Pepa Naval i demanés perdó als valencians pel genocidi cultural que ha perpetrat al llarg dels segles.